

Brandweer

Naar één brandweer Drenthe

Inleiding

Met deze speciale nieuwsbrief voor raadsleden willen wij, de stuurgroep regionalisering Brandweer, u een tussenstand bieden over de regionalisering van de brandweer in Drenthe. Op 11 maart praten wij u verder bij tijdens de speciale bijeenkomst voor raadsleden, waarvoor u bent uitgenodigd. Het programma vindt u verderop in deze nieuwsbrief. Tot slot wens ik alle lezers een goed en gezond 2013.

Sharon Blair, Projectleider

Januari 2013

Special voor raadsleden

Samenwerking staat hoog in het vaandel

Ambities Brandweer Drenthe

Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de nieuwe wetgeving, heeft het algemeen bestuur (AB) van de Veiligheidsregio Drenthe (VRD) besloten dat de brandweezorg in Drenthe per 1 januari 2014 geregionaliseerd is. In het AB zitten de burgemeesters van de Drentse gemeenten. In de praktijk betekent regionaliseren:

- Ontvlechting van de lokale brandweezorg uit de gemeenten
- Opbouw nieuwe brandweerorganisatie.

Binnen de VRD worden de taken op het gebied van brandweer, rampenbestrijding, GHOR (via uitbesteding aan de GGD) en multidisciplinaire voorbereiding ondergebracht.

In het najaar van 2011 is voortvarend van start gegaan met de voorbereiding. Daarbij staat samenwerken hoog in het vaandel. “Werken aan één brandweer Drenthe die niet alleen vóór ons, maar ook ván ons is”, aldus Arjen Mewe, coördinerend gemeentesecretaris en voorzitter van de Stuurgroep regionalisering brandweer in Drenthe.

Ambities

De nieuwe brandweer Drenthe wordt een organisatie die zich heel goed realiseert in wat voor context zij opereert. Een organisatie die toegerust is om ook in de toekomst te kunnen inspelen op de ontwikkelingen in haar omgeving. Daarnaast is de brandweer Drenthe nadrukkelijk voor en van de Drenten. Zij functioneert niet als een op zichzelf staand ‘eiland’, maar staat met beide voeten in de samenleving. Een aantal (andere) ambities zijn:

Meer in contact met de omgeving

Bij de brandweer Drenthe staan verbondenheid en betrokkenheid centraal. De brandweer is verbonden met en betrokken bij de (lokale) omgeving.

Bedrijfsvoering op orde

De brandweer Drenthe is een organisatie die ‘in control’ is. Zij weet wat er binnenkomt, wat er uitgaat, wat er nodig is en wat er ontbreekt, kortom; er zijn geen verrassingen. Het primaire proces wordt goed ondersteund door een automatisering die gemakkelijk is aan te passen op veranderende wensen. De ondersteuning van de bedrijfsvoering is kwalitatief goed, betrouwbaar en afgestemd op deze organisatie.

Flexibel

We leven in een dynamische tijd en een dynamische omgeving. Dit vraagt om een organisatie die daarop kan inspelen; een flexibele organisatie.

Aantrekkelijke werkgever

De brandweer Drenthe is een werkgever waar ieder graag en met plezier werkt. Zij heeft zittende en potentiële medewerkers iets te bieden. Niet alleen als het gaat om arbeidsvoorwaarden, maar juist waar het gaat om de inhoud van het werk, innovatieve werkwijzen en ontwikkelingsperspectief.

Binnen de gemeenten werken circa 760 vrijwilligers en 150 beroepskrachten op het taakveld brandweer. De Hulpverleningsdienst (HVD) heeft momenteel zo’n 65 medewerkers in dienst. In Drenthe bestaat al langer de overtuiging dat door samenwerking de kwaliteit van de brandweezorg versterkt wordt. De nieuwe wetgeving geeft een impuls aan deze opvatting en de wijze waarop die samenwerking kan worden ingevuld.

Uitvoering is straks zaak van Bestuur Veiligheidsregio Drenthe

Colleges dragen basisbrandweezorg over aan bestuur Veiligheidsregio

Binnen de regio Drenthe zijn de gemeenten nu zelf verantwoordelijk voor de basisbrandweezorg. Met de regionalisering worden de taken op het gebied van de (lokale) basisbrandweezorg overgeheveld naar de VRD. Het algemeen bestuur van de VRD is dan gezamenlijk verantwoordelijk voor de uitvoering van taken op het gebied van de brandweezorg voor de gehele regio. Er worden afspraken gemaakt tussen de afzonderlijke colleges en de VRD over de uitvoering van deze taken. Een uitgewerkt voorstel voor de nieuwe brandweer Drenthe wordt door het algemeen bestuur van de VRD ter bekrachtiging voorgelegd aan de colleges van Burgemeester en Wethouders dan wel de gemeenteraden.

Van oudsher spelen de lokale brandweerposten met hun eigen cultuur en identiteit een belangrijke rol binnen de plaatselijke gemeenschap. Deze posten blijven ook in een geregionaliseerde organisatie belast met de uitvoering van hun repressieve taken. Ook in de toekomst blijft de burgemeester het boegbeeld van de lokale brandweer. Lokale verbondenheid is dan ook een onderwerp dat nadrukkelijk de aandacht krijgt in de verdere uitwerking van de organisatie.

Andere rol van de gemeenteraad

De gemeenteraad komt weliswaar meer op afstand, maar blijft wel betrokken bij de brandweer. In de nieuwe Wet wordt namelijk vastgelegd dat de gemeenteraad eens in de vier jaar de doelen vast stelt voor brandveiligheid en de werkwijze en kwaliteit van (basis)brandweezorg. Daarnaast kan de gemeenteraad ieder jaar zijn zienswijze op de begroting van de veiligheidsregio meegeven aan de burgemeester.

Hoe verloopt de besluitvorming?

Het besluitvormingsproces rond de regionalisering van de brandweer ziet er op hoofdlijnen als volgt uit. De burgemeesters nemen gemeenschappelijk én ieder voor zich verantwoordelijkheid voor voorstellen, die aan de colleges worden voorgelegd. Die voorstellen worden mede ontwikkeld door de gemeentesecretarissen en kunnen daarom ook op hun steun rekenen. De (ontwerp-) collegebesluiten zijn voor elke gemeente gelijk. Elke burgemeester licht vervolgens in de eigen raadscommissie de regionaliseringsvoorstellen toe.

Inbreng van de raad

De feitelijke overdracht van de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de gemeentelijke brandweer is, in de zin van de gemeentewet, een bevoegdheid van het college. Gezien het belang en de draagwijdte van het besluit, consulteren de colleges hier de gemeenteraden over. Voorafgaande aan het besluit tot overdracht van brandweertaken wordt de gemeenteraad gevraagd haar wensen en bedenkingen kenbaar te maken. De colleges informeren de raden geregeld over de stand van zaken.

Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen verlenen de gemeenteraden toestemming voor de nieuwe Gemeenschappelijke regeling. Overigens schrijft de Wet veiligheidsregio's de gemeenschappelijke regeling veiligheidsregio voor.

De gemeenteraad kan in de toekomst jaarlijks haar zienswijze over de begroting van de Veiligheidsregio kenbaar maken aan de eigen burgemeester die deze kan meenemen naar het algemeen bestuur van de VRD.

Bestuur VRD verantwoordelijk voor bouw nieuwe organisatie

Randvoorwaarden voor nieuwe brandweerorganisatie

Het daadwerkelijk bouwen van één brandweer in Drenthe is een verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur van de VRD. Voor de regionalisering heeft het bestuur een projectorganisatie ingericht onder leiding van een ambtelijke stuurgroep. De stuurgroep bestaat uit de coördinerend gemeentesecretaris, per district een gemeentesecretaris, de directeur HVD/regionaal commandant en de secretaris van de VRD. De stuurgroep bereidt een voorstel voor de nieuwe brandweer Drenthe voor. Dit voorstel wordt voorgelegd aan het bestuur van de VRD, waarna het lokaal door elke gemeente bekrachtigd moet worden.

Om het project in goede banen te leiden zijn Sharon Blair en Joep Rozendaal (tot 1 oktober 2012 Leo Zaal), van Twynstra Gudde aangetrokken. Op 13 april 2012 is een formele start gegeven aan het project en de projectorganisatie door een kick-off-bijeenkomst met alle werkgroepen. De werkgroepen bestaan uit medewerkers van de brandweer (lokaal en regionaal) en van andere gemeentelijke onderdelen.

De stuurgroep kreeg van het bestuur de volgende randvoorwaarden en uitgangspunten mee:

- 1 januari 2014 van start
- Robuuste organisatie
- Aansluiten bij bestaande organisatieontwikkelingen
- Lokale inbedding
- Respect voor tempoverschillen in ontwikkeling
- Betrokkenheid vrijwilligers en medezeggenschapsorganen
- Bedrijfsvoering op orde
- Afspraken over (minimum) kwaliteitsniveau
- Een goed financieel fundament

*Stand van zaken project***Regionalisering Brandweer op streek**

Inmiddels is de regionalisering van de brandweer in Drenthe al een heel eind op streek. Na de kick-off zijn de werkgroepen en de projectgroep direct met hun opdracht aan de slag gegaan. Wat er tot nu toe zoal is gerealiseerd:

16 mei 2012 – plan van aanpak:

Het plan van aanpak van de projectgroep is vastgesteld door het algemeen bestuur van de VRD. Hierin wordt onder andere de projectorganisatie beschreven, de uitgangspunten voor het regionaliseringsproces en de planning op hoofdlijnen.

20 juni 2012 – missie en visie:

Het algemeen bestuur van de VRD heeft ingestemd met de visie en missie van de nieuwe brandweerorganisatie. De missie luidt: "Brandweer Drenthe; een betrokken partner in veiligheid, deskundig, daadkrachtig en behulpzaam". Zie voor meer informatie de website van HVD Drenthe www.hvd-drenthe.nl klik rechts op de homepage op de knop Regionalisering.

26 september 2012 – hoofdstructuur organisatie:

De hoofdstructuur van de nieuwe organisatie is bekrachtigd door het algemeen bestuur. Er is gekozen voor een flexibele werkwijze, waarbij de verantwoordelijkheden laag in de organisatie gelegd worden. Het bestuur meent dat dit het beste kan in een matrixstructuur.

Juli 2012 - vacaturestop:

Voor (beroeps)medewerkers bij de brandweer in Drenthe is een vacaturestop ingegaan totdat de plaatsing is afgerond (eind 2013). Dit om de plaatsingsprocedure in het kader van de regionalisering (gepland halverwege 2013) niet verder te bemoeilijken. Nu is namelijk nog niet bekend welke functies er bij de nieuwe brandweerorganisatie komen. Als het toch noodzakelijk is om een vacature in te vullen, kan het regionaal managementteam (RMT) van de brandweer in Drenthe een uitzondering maken. Ook wordt zeer terughoudend omgegaan met vacatures voor vrijwillige brandweer en werving van vrijwilligers. Zo'n vacature wordt alleen opgevuld als het RMT daarmee instemt. De gemeenten is ook gevraagd terughoudend te zijn bij het invullen van vacatures voor functies met aan de brandweer gerelateerde ondersteunende taken (de PIOFACH-functies). De betrokken medezeggenschapsraden zijn hierover geïnformeerd.

Juli - november 2012 – kwaliteitstoets:

Het bureau Twynstra Gudde heeft in de zomermaanden een kwaliteitstoets uitgevoerd bij de brandweerkorpsen en bij de Hulpverleningsdienst Drenthe. Zo wordt per organisatie inzichtelijk wat de kwaliteit van de basisbrandweezorg is. Hiermee worden ook de inspanningen, overeenkomsten en verschillen per gemeente zichtbaar. De uitkomsten van de toets zijn per gemeente met de burgemeester, de gemeentesecretaris en de brandweercommandant besproken (september/oktober), voordat het eindrapport werd gemaakt. Het eindrapport is inmiddels gepresenteerd en besproken in het algemeen bestuur van de VRD en zijn nadere afspraken gemaakt over de overdracht van brandweezorg, de overgang van de brandweerorganisatie en de kosten(verdeling).

Bijzondere Ondernemingsraad en klankbordgroep

Betrokkenheid medewerkers is belangrijk

De regionalisering heeft een grote impact op de beroepsmedewerkers, maar raakt ook de vele vrijwilligers die voornamelijk werkzaam zijn in de repressie. Bestuur, projectgroep en management vinden het belangrijk de medewerkers zo goed mogelijk bij het proces te betrekken. Daarvoor zijn zowel formele als informele lijnen ontwikkeld. Zoals de oprichting van een Bijzondere Ondernemingsraad (BOR) en een klankbordgroep waarin de vrijwilligers ruim vertegenwoordigd zijn.

De afgelopen periode hebben regionaal commandant Fred Heerink en projectleider Sharon Blair de ondernemingsraden van de 13 bij de regionalisering betrokken partijen regelmatig bijgepraat over de ontwikkelingen in het kader van de regionalisering. Onderwerp van gesprek was ook de vorming van een bijzondere ondernemingsraad. Een BOR is een samenwerkingsverband van de 13 ondernemingsraden.

Op 14 oktober 2012 heeft de oprichtingsvergadering van de BOR plaats gevonden.

Klankbordgroep

De projectorganisatie wil graag bepaalde zaken en ideeën toetsen bij de mensen, die er in de praktijk mee te maken krijgen. Daarbij is nadrukkelijk gezocht naar een manier om vooral vrijwilligers te betrekken. Daarom is een klankbordgroep ingesteld, die op dit moment bestaat uit zestien brandweercollega's (vrijwilligers en beroeps).

In gesprek met vrijwilligers op de posten

Het regionaal management team van de brandweer in Drenthe vindt het belangrijk de vrijwilligers goed te informeren en te betrekken bij het regionaliseringsproces. De commandanten hebben in de tweede helft van 2012 een bezoek aan alle brandweerposten in Drenthe afgelegd. Tijdens die bijeenkomsten gingen zij in gesprek met de vrijwilligers over wat de regionalisering van de brandweer voor hen betekent. Overigens raken veel zaken bij die verandering de vrijwilligers niet direct. De bijeenkomsten leverden veel vragen op. Een groot deel van die vragen met de antwoorden is op de website van HVD Drenthe terug te vinden

Een goede financiële basis

Van belang voor de brandweer Drenthe is een stevige financiële basis. In het project worden afspraken gemaakt over bijdragen, kostentoedeling en de relatie tussen kosten en kwaliteitsniveau. Op basis van de financiële uitgangspunten wordt een (meerjaren)begroting voor de nieuwe organisatie opgesteld. Datgene wat in de huidige lokale begrotingen is opgenomen (inclusief overhead), vormt input voor de nieuwe begroting. Dit betekent dat brandweertaken en –personeel ontvlochten moeten worden uit de gemeentelijke organisaties en begrotingen. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat de regionalisering (maximaal) budgettair-neutraal verloopt en dat op termijn inderdieneffecten zichtbaar zijn. Gemeenten moeten rekening houden met incidentele frictiekosten als gevolg van de regionalisering.

Eerste Kamer stemt in met regionalisering

Taken brandweer definitief van gemeenten naar veiligheidsregio's

Op 1 januari 2013 is de wetswijziging van de Wet op de veiligheidsregio's van kracht geworden. Dit betekent dat alle brandweergelateerde taken van de gemeenten aan de veiligheidsregio's worden overgedragen. Per 1 januari 2014 moet de brandweer in heel Nederland zijn geregionaliseerd. Hiermee komt een einde aan de gemeentelijke brandweer.

Deze wetswijziging regelt ook de oprichting van een Instituut Fysieke Veiligheid (IFV). Komende jaren gaat het IFV producten en diensten voor de veiligheidsregio's ontwikkelen. In het IFV worden zes organisaties samengevoegd die tot nu toe hun werkzaamheden hoofdzakelijk verrichten voor de veiligheidsregio's. Dit zijn het NIFV, het Bureau Veiligheidsberaad, Bureau NVBR, de Landelijke Faciliteit Rampenbestrijding, het Nederlands bureau brandweereexamens en het Landelijk Management Development voor veiligheidsregio's. Het nieuwe instituut moet het kennis- en expertisecentrum worden voor de brandweer.

Medewerkers district ZuidWest tijdelijk bij HVD gedetacheerd

Per 1 januari 2013 is de Wet Veiligheidsregio's gewijzigd. De wijziging betreft onder andere dat de brandweer volledig wordt geregionaliseerd. De mogelijkheid van gemeenten om een aantal brandweertaken in gemeentelijk verband uit te voeren, wordt beëindigd. Al eerder had het district ZuidWest (gemeenten De Wolden, Hogeveen, Meppel en Westerveld) besloten om over te gaan tot vrijwillige opheffing van de gemeentelijke brandweer.

Vooruitlopend op de landelijke besluitvorming is de basisbrandweezorg van district ZuidWest per 1-1-2013 onder verantwoordelijkheid van regionaal commandant, Fred Heerink gebracht. Een dienstverleningsovereenkomst tussen de vier gemeenten en Hulpverleningsdienst Drenthe (HVD) zorgt ervoor dat de 230 vrijwilligers deskundig opgeleid en met goed materieel hun werk kunnen blijven doen. De burgemeesters van de vier gemeenten blijven als bestuurders verantwoordelijk voor de brandweer.

Het personeel wordt echter nog niet overgedragen. Tot de start van de nieuwe brandweerorganisatie in 2014 wordt het betrokken personeel voor 1 jaar gedetacheerd bij HVD Drenthe. Zo ondervinden de medewerkers er geen negatieve gevolgen van en vindt de overplaatsing van alle Drentse brandweermedewerkers naar de HVD gelijktijdig plaats.

Met ingang van 2014 wordt de basisbrandweezorg in heel Drenthe onder de verantwoordelijkheid van de Veiligheidsregio uitgevoerd. De gemeentelijke brandweer wordt dan formeel opgeheven. De uitvoeringsorganisatie van de Veiligheidsregio Drenthe is Hulpverleningsdienst Drenthe. De brandweer is daar een onderdeel van.

Programma bijeenkomst voor raadsleden op 11 maart 2013 in raadszaal stadhuis Assen

Welkomstwoord

dhr. S. Heldoorn, burgemeester van Assen en voorzitter van het algemeen bestuur Veiligheidsregio Drenthe

Eén brandweer organisatie voor Drenthe

dhr. A. J. Mewe, gemeentesecretaris Emmen en voorzitter van de stuurgroep regionalisering brandweer
en dhr. F. Heerink, Regionaal Commandant

Toelichting op de gemeentelijke brandweertaak voor en na invoering van één brandweerorganisatie (2014)

- Stand van zaken regionaliseringsproces
- Taken en verantwoordelijkheden van de veiligheidsregio Drenthe
- Inbedding van de nieuwe brandweerorganisatie binnen de Veiligheidsregio
- De rol van de secretarissen bij de ontwikkeling van de nieuwe brandweerorganisatie

Gemeenten en de brandweer vanaf 1 januari 2014

Dhr. E. van Oosterhout, burgemeester Aa en Hunze en lid van het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio

Toelichting op de positie van raad en bestuurders voor en na de invoering van één brandweerorganisatie

- Wat is de betrokkenheid van raad en bestuur in het proces van de totstandkoming van één brandweerorganisatie in Drenthe?
- Wat is de rol van de burgemeester (vanaf 1/1/14)?
- Wat is de invloed van de raad op het brandweerbeleid (vanaf 1-1-2014)?
- Staat de lokale betrokkenheid bij de posten onder druk (vanaf 1-1-2014)?

Kwaliteit brandweezorg en kosten van regionalisering van de brandweer in Drenthe en van de nieuwe organisatie HVD Drenthe vanaf 2014

Dhr. F. Snoep, gemeentesecretaris Aa en Hunze en voorzitter werkgroep financiën
en Mw.S. Blair, projectleider regionalisering

Toelichting op de financiële consequenties van de vorming van één brandweerorganisatie

- Resultaten kwaliteitstoets
- Kwaliteit van de nieuwe organisatie
- Betekenis van de kwaliteitstoets voor de toedeling van de kosten (in hoofdlijnen)
- Voorlopige financiering (inclusief korting)
- Financiering op de langere termijn

Kijk voor meer informatie over het project ook op de website van de HVD. U kunt zich hier ook abonneren op de nieuwsbrief.